

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT ประกอบ
หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้จัดได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
ตามลำดับดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. การสอนแบบร่วมมือเทคนิค LT
3. แผนการจัดการเรียนรู้
4. หนังสืออ่านเพิ่มเติม
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. การหาคุณภาพนวัตกรรมการเรียนรู้
7. ค้นคว้าประสมิตรผล
8. ความพึงพอใจในการเรียนรู้
9. บริบทโรงเรียนบ้านหนองหิน
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
11. กรอบแนวคิดในการวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้
(กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1-4)

วิสัยทัคค์

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย การเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดคิด ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศไทย และสังคมโลก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตันเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่างๆไว้ ดังนี้

1. ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำการดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

2. หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ระบบการเมือง การปกครองในสังคมนี้จะบันการปกครองของระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสริมภารกิจการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

3. เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแลกเปลี่ยน และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากรและภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่างๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่างๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 บังคับใช้ผู้เรียน

เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อແລກປ່ຽນข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง และสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคม ได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสดงให้ความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันศรัทธาและห่วงぶคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมและการรู้จักหลักเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อุปถัมภ์พ่อเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ขึ้น มั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ tron หนังสือและปฏิบัติดนเป็นศาสนาที่ดี และชาร์รัรักษายาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และชาร์รักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ขึ้น มั่น ศรัทธา และชาร์รักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจถกยณาของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อ กันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการกันハウไคราะห์ สรุปและใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปัจจัยพันธุ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผู้เข้าได้ศึกษามาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสตร์ หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่สูงต้อง มีความรัก และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่อยุ่ร่วมกันอย่างสันติสุข และตัวชี้วัดข้อ 5 แสดงความเคราะห์ระดับตระดับและปฏิบัติตามหลักธรรม โควาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนดไว้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รายละเอียดดังตารางที่ 1
(กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 11)

ตารางที่ 1 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจ ประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่อยกระ่วงกันอย่างสันติสุข	ข้อ 5. แสดงความเคารพ พระรัตนตรัย และปฏิบัติ ตามหลักธรรม โหรทาง 3 ในพระพุทธศาสนา หรือ หลักธรรมของศาสนาที่ ตนนับถือตามที่กำหนด	1. เบญจศีล 2. เบญจธรรม 3. สติ-สัมปชัญญะ 4. สังคหวัตถุ 4 5. มรรคาธรรม 4 6. อัตถะ 3

กล่าวโดยสรุป หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นหลักสูตรแบบบูรณาการสาระทั้ง 5 ประกอบด้วย สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม สาระเศรษฐศาสตร์ สาระประวัติศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ จัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ให้สามารถปรับตัวเข้ากับบริบทสภาพแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดอย่างเหมาะสม ส่งเสริมผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ ความสามารถด้านการสื่อสาร ด้านการคิด ด้านการแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี ยังพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ตลอดจนการวัดและประเมินผลใช้วิธีการประเมินตามสภาพจริง ให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ ความประพฤติและเจตคติของผู้เรียน

การสอนแบบร่วมมือเทคนิค LT

การสอนแบบร่วมมือเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประเภทหนึ่งซึ่งเป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนรวมกลุ่มกัน แบ่งบทบาทหน้าที่ ทำงานร่วมกันและช่วยเหลือกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

1. ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ ดังนี้ อาร์ซท แอนด์ นิวแมน (Artzt and newman. 1990 : 448-449) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยแก่ปัญหาร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความสำคัญต่อ ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกลุ่ม สมาชิกทุกคนช่วยเหลือซึ่งกันและกันทำให้เกิด การเรียนรู้ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้ค่อยให้ความช่วยเหลือขัดหาและชี้แนะเหล่าซึ่งกันและกันใน การเรียน และนักเรียนเองจะเป็นแหล่งความรู้ซึ่งกันและกันในกระบวนการเรียนรู้

จอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson and Johnson. 1987 : 6-7) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นการเรียนที่จัดขึ้นโดยการคลอกันระหว่างนักเรียนที่มีความสามารถ ต่างกันนักเรียนทำงานร่วมกันและช่วยเหลือกันเพื่อให้กู้มของตนประสบผลสำเร็จในการเรียน สลาвин (Slavin. 1995 : 2 – 7) ได้ให้ความหมายว่า เป็นวิธีสอนที่แบ่งนักเรียน ออกเป็นกลุ่มย่อย โดยทั่วไปมีสมาชิก 4 คน ที่มีความสามารถแตกต่างกันเป็นนักเรียนก่อ 1 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน นักเรียนในกลุ่มที่ต้องเรียนและรับผิดชอบงานกลุ่ม ร่วมกัน นักเรียนจะประสบผลสำเร็จที่ต่อเมื่อเพื่อนสมาชิกในกลุ่มทุกคนประสบผลสำเร็จบรรลุ เป้าหมายร่วมกัน จึงทำให้นักเรียนช่วยเหลือพึ่งพา กัน และสมาชิกในกลุ่มจะได้รับรางวัล ร่วมกัน เมื่อกลุ่มทําคะแนนได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544 : 6) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือหมายถึง วิธี สอนที่แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มขนาดเล็กที่มีความสามารถแตกต่างกัน ร่วมมือกันทำงานเป็น กลุ่มนโดยทุกคนมีความรับผิดชอบงานของตนเอง และงานส่วนรวมร่วมกันมีปฏิสัมพันธ์กันและ กันมีทักษะการทำงานกลุ่ม เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ส่งผลให้เกิดความพองใจอันเป็น ลักษณะเฉพาะของกลุ่มร่วมมือ

สรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แบ่งนักเรียนตาม ความสามารถแตกต่างกันออกเป็นกลุ่มเล็กๆ ร่วมมือกันทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมี การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการช่วยเหลือซึ่งกันและ กัน ซึ่งนักเรียนจะบรรลุถึงเป้าหมายของการเรียนรู้ได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มไปถึง เป้าหมายเด่นเดียวกัน ความสำเร็จของตนเองก็คือความสำเร็จของกลุ่มด้วย

2. หลักการและแนวคิดการสอนแบบร่วมมือ

การสอนแบบร่วมมือพัฒนาขึ้นโดยอาศัยหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือของจอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson & Johnson. 1974 : 213-240 ; อ้างอิงมาจาก ทิศนา แบบมมว. 2552 : 265) ซึ่งได้ชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนควรร่วมมือกันในการเรียนรู้มากกว่าการแข่งขันกัน เพราะการแข่งขันก่อให้เกิดสภาพการณ์ของการแพ้-ชนะ ต่างจากการร่วมมือกัน ซึ่งก่อให้เกิดสภาพการณ์ของการชนะ-ชนะ อันเป็นสภาพการณ์ที่ดีกว่าทั้งทางด้านจิตใจและสติปัญญา

หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ มี 5 ประการ ประกอบด้วย

1. การเรียนรู้ต้องอาศัยหลักการพึ่งพา กัน เพื่อความสำเร็จร่วมกัน
 2. การเรียนรู้ที่ต้องอาศัยการหันหน้าเข้าหากัน มีปฏิสัมพันธ์ (Face to Face Interaction) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล และการเรียนรู้ต่างๆ
 3. การเรียนรู้ร่วมกันต้องอาศัยทักษะทางสังคม (Social Skills) โดยเฉพาะทักษะในการทำงานร่วมกัน
 4. การเรียนรู้ร่วมกันควรมีการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (Group Processing) ที่ใช้ในการทำงานร่วมกัน
 5. การเรียนรู้ร่วมกันต้องมีผลงานหรือผลลัพธ์ที่ง่ายบุคคลและรายกลุ่มที่สามารถตรวจสอบและวัดประเมินได้ (Individual accountability) หากผู้เรียนได้มีโอกาสได้เรียนรู้แบบร่วมมือกัน นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านเนื้อหาสาระต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนทางด้านสังคมและอารมณ์อีกด้วย
- สรุปได้ว่า หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ การพึ่งพา กันช่วยเหลือ กัน การหันหน้าเข้าหากัน การทำงานร่วมกัน วิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (Group Processing) ที่ใช้ในการทำงานร่วมกัน และการเรียนรู้ร่วมกันต้องมีผลงานหรือผลลัพธ์ที่ง่ายบุคคลและรายกลุ่ม

3. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบการสอนแบบร่วมมือเทคนิค LT

รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบจะมีวิธีการดำเนินการหลักๆ ซึ่งได้แก่ การจัดกลุ่ม การศึกษาเนื้อหาสาระ การทดสอบ การคิดค้น และระบบการให้รางวัลแตกต่างกันออกไป เพื่อสนับสนุน วัตถุประสงค์เฉพาะ แต่ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด ต่างก็ใช้หลักการเดียวกัน คือหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ 5 ประการ และมีวัตถุประสงค์มุ่งตรงไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่ศึกษาอย่างมากที่สุด โดยอาศัยการร่วมมือกัน ช่วยเหลือกัน และเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่ศึกษาอย่างมากที่สุด โดยอาศัยการร่วมมือกัน ช่วยเหลือกัน และ

แลกเปลี่ยนความรู้กันระหว่างกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน ความแตกต่างของรูปแบบแต่ละรูปแบบจะอยู่ที่เทคนิคในการศึกษาเนื้อหาสาระและวิธีการเสริมแรงและการให้รางวัลเป็นประการสำคัญ (พิศาล แรมมณี. 2552 : 265-266)

กระบวนการเรียนการสอนของรูปเทคนิค LT ย่อมาจากคำว่า Learning Together มีกระบวนการที่ง่ายไม่ซับซ้อน ดังนี้ (พิศาล แรมมณี. 2552 : 269)

3.1 จัดนักเรียนเข้ากลุ่มตามความสามารถเก่ง กลาง อ่อน กลุ่มละ 4 คน

3.2 กลุ่มย่อยกลุ่มละ 4 คน ศึกษาเนื้อหาร่วมกันโดยกำหนดให้แต่ละคนมี

บทบาทหน้าที่ช่วยกลุ่มในการเรียนรู้ ดังนี้

สมาชิกคนที่ 1 อ่านคำสั่ง

สมาชิกคนที่ 2 หาคำตอบ

สมาชิกคนที่ 3 หาคำตอบ

สมาชิกคนที่ 4 ตรวจคำตอบ

3.3 กลุ่มสรุปคำตอบร่วมกัน และส่งคำตอบนั้นเป็นผลงานของกลุ่ม

เมื่อผลงานกลุ่มได้คะแนนเท่าไร สมาชิกทุกคนในกลุ่มจะได้คะแนนนั้นเท่ากันทุกคน

จากขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT

สามารถสรุปเป็นขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการจัดกิจกรรมที่ครูแจ้งชุดประสงค์การเรียนรู้ ครูและนักเรียนทบทวนเนื้อหาเดิม โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ เช่น เพลง เกม รูปภาพ ข่าว หรือวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับเนื้อหา

2. ขั้นศึกษากลุ่มย่อย มีกิจกรรมดำเนินการดังนี้

2.1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ประกอบด้วย กลุ่ม ๑ ละ 4 คน โดยคละนักเรียนเก่ง 1 คนนักเรียนปานกลาง 2 คน และนักเรียนอ่อน 1 คน โดยส่งตัวแทนกลุ่มไปหนังสืออ่านเพิ่มเติม ใบงาน แบบฝึกหัด

2.2 สมาชิกในกลุ่มแบ่งบทบาทหน้าที่กัน ดังนี้

2.2.1 นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำสั่งหรือคำชี้แจง

2.2.2 นักเรียนคนที่ 2 ศึกษานื้อหาหรือหาคำตอบจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ใบงาน แบบฝึกหัด

2.2.3 นักเรียนคนที่ 3 สรุปเนื้อหาหรือหาคำตอบ

2.2.4 นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบเนื้อหาหรือความต้อง

- 2.3 สรุปเนื้อหาหรือคำตอบร่วมกัน เพื่อเป็นหรือคำตอบของกลุ่ม
 2.4 นำเสนอผลงานกลุ่มหน้าชั้นเรียนและร่วมกันแสดงความคิดเห็นผลงานของ

กลุ่ม

3. ขั้นประเมินผล เป็นการดำเนินกิจกรรมตรวจคำตอบหรือผลงาน ให้คะแนน
 เป็นกลุ่ม กลุ่มใดได้คะแนนสูงสุดจะให้รางวัลหรือติดผลงานประกาศที่ป้ายนิเทศ
 4. ขั้นสรุป โดยครุและนักเรียนสรุปเนื้อหาที่เรียน อาจใช้กิจกรรมต่าง ๆ เช่น
 จดบันทึกลงในสมุด ทำแผนภาพความคิด หรือวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับเนื้อหา
 จากขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สามารถเปลี่ยนเป็น
 แผนภาพที่ 1 ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนภาพที่ 1 สรุปขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT

สรุปได้ว่า ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นศึกษากลุ่มย่อย ขั้นประเมินผล และขั้นสรุป ซึ่งกำหนดไว้ในขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT ประกอบหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งของความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ที่จะเกิดกับผู้เรียนให้มากที่สุด ซึ่งครูผู้สอนจะต้องจัดทำจากการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดความสำเร็จมากำหนดเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในรายวิชาที่จะสอนให้มีประสิทธิภาพ

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

นักการศึกษาให้ความหมายแผนการจัดการเรียนรู้ ไว้ ดังนี้

กรมวิชาการ (2533 : 1) กล่าวว่า แผนการสอน คือ การนำเอาวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างแผนการจัดกิจกรรมการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์ การสอน และการวัดผลประเมินผล มีเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนย่อยๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดเน้นของหลักสูตรสภาพของผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์และชีวิตจริงในท้องถิ่น

เอกสารนี้ สี่มหาศาลา (2545 : 7) แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง วัสดุ หลักสูตรที่ควรพัฒนาจากหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้จึงเปรียบเสมือนโครงร่างหรือพิมพ์เขียวที่กล่าวถึงประสบการณ์การเรียนรู้ตามหัวข้อกิจกรรมการเรียนรู้และกระบวนการวัดผลที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน ส่วนแผนการจัดการเรียนรู้ จะแสดงการจัดการเรียนการสอนตามบทเรียน และประสบการณ์การเรียนรู้รายวัน หรือรายสัปดาห์

ดร.วัชร์ มาศจรัส (2546 : 170) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การนำวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียน มาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีจุดประสงค์การเรียนการสอน เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอนและการวัดผล การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน หรือจุดเน้นของหลักสูตร สภาพของผู้เรียนหรือความพร้อมของผู้เรียน และตรงกับชีวิตในท้องถิ่น ซึ่งผู้สอนจะได้ทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษรลงหน้า เพื่อหาประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

วัฒนาพร ระจันทุกษ์ (2542 : 1) กล่าวว่า แผนการสอน คือ แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาโดยรายวิชานั้น เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียน

การสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และชุดหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ซัยชาณ วงศ์สามัญ (2543 : 39) แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แบบบันทึกที่บรรจุข้อมูลต่างๆ ที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้สำหรับสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ศิลปะมีองค์ประกอบที่เหมาะสม มีขั้นตอนจัดเตรียมและมีการปรับปรุงอยู่เสมอ

รุจิร์ ภู่สาระ (2546 : 16-17) แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนให้ผู้เรียน ตามที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ศิลปะสามารถตอบคำถามได้ว่า

1. จะให้นักเรียนมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์อะไรบ้าง
2. จะเสริมสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอะไรบ้าง จึงจะทำให้นักเรียน

บรรลุวัตถุประสงค์

3. ครูต้องมีบทบาทอย่างไรในการจัดกิจกรรมที่แต่ครูเป็นศูนย์กลางจนถึงนักเรียนเป็นผู้จัดทำเอง

4. จะใช้สื่อ/อุปกรณ์อะไรบ้างจึงจะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์
5. จะรู้ได้อย่างไรว่านักเรียนเกิดคุณสมบัติที่คาดหวังไว้

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารที่ครูผู้สอนจัดเตรียมไว้ล่วงหน้าอย่างมีระบบ มีเป้าหมายชัดเจน ซึ่งครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามจุดประสงค์และชุดหมายตามที่กำหนด

2. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ไม่ว่าจะมีรูปแบบใด ล้วนให้ผู้สอนมีองค์ประกอบ คล้ายคลึงกัน อาจแตกต่างกันบ้าง อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบที่ควรระบุในแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้ คือ (กรมวิชาการ. 2533 : 6)

1. ชื่อกลุ่มวิชาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ ชื่อระดับชั้น ชื่อแผนการสอน เรื่อง และจำนวนชั่วโมง
2. สาระสำคัญหรือความคิดรวบยอด คือข้อสรุปความคิดครั้งสุดท้ายที่เกิดแก่ผู้เรียนในลักษณะที่สั้นที่สุด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นพฤติกรรมหรือสิ่งที่ผู้เรียนจะให้เกิดกับผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนแผนการสอนนั้น ๆ

4. เนื้อหาสาระ เป็นสิ่งที่ครุต้องศึกษาจากหลักสูตรและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและความต้องการของนักประสมศึกษาเรียนรู้
5. กิจกรรมการเรียนการสอน ควรระบุวิธีการสอนและกิจกรรมที่จะจัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยเน้นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมมากที่สุด
6. สื่อการเรียนการสอน เป็นตัวกลางที่ช่วยให้การถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และเจตคติไปยังผู้เรียน ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนการสอนมีความหมายครอบคลุมถึงวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนต่าง ๆ
7. การวัดผลประเมินผล เป็นการตรวจสอบว่าหลังจากที่เรียนบทเรียนในแผนการสอนแล้ว ผู้เรียนมีพัฒนาเปลี่ยนไปตามที่ได้ระบุไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่อย่างไร ณ ฐานุณิ กิจรุ่งเรือง และคณะ (2545 : 54) กล่าวว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. หัวเรื่อง (Heading)
2. สาระสำคัญ (Concept)
3. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Objective)
4. เนื้อหาสาระ (Content)
5. กิจกรรมการเรียนรู้ (Activities)
6. สื่อการเรียนรู้ (Material & media)
7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment)

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนและขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมนือเทคนิค LT เพื่อใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

1. หัวเรื่อง (Heading)
2. มาตรฐานการเรียนรู้ (Standards of Learning)
3. ตัวชี้วัด (Indicator)
4. สาระสำคัญ (Concept)
5. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Objective)
6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Desirable feature)
7. สารการเรียนรู้ (Content)
8. กิจกรรมการเรียนรู้ (Activities)
9. สื่อการเรียนรู้ (Material & media)

10. การวัดและประเมินผล (Assessment)

3. ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้

วัฒนาพร ระจันทุกษ์ (2542 : 2) กล่าวว่า ประโยชน์ของแผนการสอนมีดังนี้

1. ก่อให้เกิดการวางแผนและการเตรียมการล่วงหน้า เป็นการนำเทคนิคไว้

การสอนการเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยี และจิตวิทยาการเรียนการสอนมาพัฒนาประสิทธิภาพให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมต่างๆ

2. สร้างเสริมให้ครุ่ส์สอนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการเรียน การสอนการเลือกใช้สื่อ การวัดและประเมินผล

3. เป็นคู่มือการสอนสำหรับครุ่ส์สอนและครุ่ที่สอนแทน และปฏิบัติ การสอนอย่างมั่นใจ

4. เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนต่อไป

5. เป็นหลักฐานแสดงความเชี่ยวชาญของครุ่ส์สอน ซึ่งสามารถนำไปเสนอผลงานทางวิชาการได้

ณัฐุติ กิจรุ่งเรืองและคณะ (2545 : 53-54) กล่าวว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนต่อไปนี้

1. เพื่อให้เห็นความต้องการเนื่องของการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร

2. เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ

และความต้องการของผู้เรียน

3. เพื่อให้สามารถต่อยอดวัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ให้พร้อมก่อนทำ

การสอนจริง

4. เพื่อให้เกิดการปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้จากข้อจำกัดที่พบ

5. เพื่อให้ผู้สอนมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการจัดการเรียนรู้

6. เพื่อให้ผู้อื่นสอนแทนได้กรณีที่มีเหตุจำเป็น

7. เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับการพิจารณาผลงานและคุณภาพ

ในการปฏิบัติการสอน

8. เพื่อเป็นเครื่องบ่งชี้ความเป็นวิชาชีพของครุ่ส์สอน

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นเอกสารที่มีความสำคัญซึ่งความมีอยู่ประกอบ ครบถ้วน ทำให้ครุ่ส์สอนสามารถปฏิบัติการสอนได้อย่างมั่นใจ และเป็นหลักฐานแสดงข้อมูล

ค้านการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนด โดยผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT ประกอบหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีดังนี้

1. หัวเรื่อง (Heading)
2. มาตรฐานการเรียนรู้ (Standards of Learning)
3. ตัวชี้วัด (Indicator)
4. สาระสำคัญ (Concept)
5. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Objective)
6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Desirable feature)
7. สาระการเรียนรู้ (Content)
8. กิจกรรมการเรียนรู้ (Activities) แบบร่วมมือเทคนิค LT มี 4 ขั้นตอน ดังนี้
 - 8.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน แข่งจุดประสงค์การเรียนรู้ ทบทวนเนื้อหาเดิม และสร้างความสนใจในเนื้อหาของบทเรียน
 - 8.2 ขั้นศึกษากลุ่มย่อย นักเรียนแบ่งกลุ่มกันศึกษาหนังสืออ่านเพิ่มเติม ทำใบงาน ทำแบบฝึกหัดร่วมกันหาคำตอบและนำเสนอผลงานของกลุ่ม
 - 8.3 ขั้นประเมินผล ตรวจคำตอบหรือผลงานให้คะแนนเป็นกลุ่มอาจติดผลงาน
 - 8.4 ขั้นสรุปผล ครุและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน
9. สื่อการเรียนรู้ (Material & media)
10. การวัดและประเมินผล (Assessment)

หนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นเอกสารที่ครุผู้สอนสร้างขึ้นที่มีเนื้อหาอิงหลักสูตรที่กำหนดโดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย มีภาพประกอบ เป็นจุดเด่นด้วยความสนุกของนักเรียน ทำให้ได้รับความรู้และความเพลิดเพลิน และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านด้วย สามารถใช้ประกอบในการจัดเรียนรู้ทั้งในและนอกเวลาเรียน

1. ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ของหนังสืออ่านเพิ่ม ตามทัศนะต่างๆ กัน ดังนี้

กรมวิชาการ (2533 : 4) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ไว้ว่า หมายถึง หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล หนังสือประเภทนี้ เดิมเคยเรียกว่าหนังสืออ่านประกอบ

สมพร จาธุณณ (2538 : 10) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า หมายถึง หนังสือที่เขียนขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายให้เด็กแต่ละช่วงวัยอ่านและเป็นหนังสือที่มีคุณค่า ในการพัฒนาจินตนาการ สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม

จินตนา ใบกาญฐี (2542 ข. : 6) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ไว้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านแต่ละบุคคล

พัฒนา จันทนา (2545 : 146) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งส่งเสริมการเรียน การค้นคว้าวิชาต่างๆ โดยรวมรวมเนื้อหาจากส่วนได้ส่วนหนึ่งของหลักสูตร ซึ่งเรียบเรียงขึ้นให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของเด็ก เช่น หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาการของกรมวิชาการ

สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคมตามความเหมาะสมของวัย ใช้ประกอบการเรียนการสอนทั้งในและนอกเวลาเรียน

2. ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ภรณ์ ทองปาน (2526 : 72) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ไว้ ดังนี้

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นปัจจัยบัน្តีบทบาทสำคัญอย่างมากในการเรียน การสอนของครูและนักเรียน อิกหั้งในหลักสูตรและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดย กรมวิชาการก็สนับสนุนให้มีการผลิตและการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอย่างกว้างขวางและ แพร่หลายทั้งนี้เพื่อการเรียนการสอนของครูและนักเรียน จะใช้เพียงหนังสือเรียนที่กำหนด

ให้เรียนในชั้นเรียนแต่เพียงอย่างเดียว คงไม่บรรลุความมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนแล้วว่าให้นักเรียนมีคุณลักษณะมีนิสัยรักการอ่านและไฟหานิรดิษ์เสมอ ดังนั้นการที่จะบรรลุจุดหมายเหล่านี้ได้ ผู้สอนและผู้เรียนจะต้องใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายนอกเหนือจากหนังสือเรียนที่กำหนดนั้นคือ หนังสืออ่านเพิ่มเติม โรงเรียนควรสนับสนุนการผลิตและใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอย่างกว้างขวางทั้งในระดับครูผู้สอน และนักเรียนผู้ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

2. ส่งเสริมความรู้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีเนื้อหาสาระที่ เกี่ยวกับความรู้ หรือทักษะ ความคิดรวบยอด หลักการ ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านในการดำเนินชีวิตการศึกษา ความรู้รวมทั้งก่อให้เกิดความเริบุงอกงานและพัฒนาการด้านต่างๆ

3. ส่งเสริมสติปัญญา หนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกจากจะมีเนื้อหาสาระที่ให้ผู้อ่านเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ แล้ว ควรมีลักษณะส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา กถาวรคือ ส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้พัฒนาทักษะในการสังเกต ตีความ เปรียบเทียบ ใช้เหตุและผลจำแนกแยกแยะ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า ตลอดจนสามารถนำความรู้และทักษะเหล่านี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

4. ส่งเสริมเจตคติที่เหมาะสม หนังสืออ่านเพิ่มเติมจะทำให้เด็กการอ่านเกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน ดังนั้น ควรสอดแทรกแนวคิดที่ช่วยให้ผู้อ่านเกิดเจตคติที่เหมาะสมในการนำความรู้นี้ไปใช้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

5. ส่งเสริมความเข้าใจ หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีเนื้อหาสาระในลักษณะที่ส่งเสริมให้ผู้อ่าน สามารถทำความเข้าใจเรื่องราวได้ถูกต้อง ใช้ภาษาที่ถูกต้องและพอดีเหมาะสม แก่ความรู้และประสบการณ์ทางด้านการใช้ภาษาของผู้อ่าน เสนอเนื้อหาตามลำดับขั้นตอนของความรู้ (Content Structure) และตามพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้อ่าน

6. ส่งเสริมการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองหนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีลักษณะที่กระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ และกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

7. ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก

สรุปได้ว่า ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสามารถใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนเพื่อทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนหรือเนื้อหาสาระมากขึ้น ยังช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านมีพัฒนาการด้านสติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคม

3. ขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

จินตนา ใบกาญชัย (2542ก : 52-56) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม ไว้ดังนี้

3.1 กำหนดจุดประสงค์

การเขียนงานใดๆ ผู้เขียนต้องตั้งจุดประสงค์เพื่อต้องการว่า จะเขียนอะไรต้องการให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณประโยชน์อย่างไร การกำหนดจุดประสงค์ไว้ก่อนการเขียนเป็นการกำหนดทิศทางไม่ให้เขียนหลงทาง หรือเบี่ยงเบนไปจากสิ่งที่ต้องการจะเขียนในเบื้องต้น จุดประสงค์จะเป็นแนวมือครื่องกำกับผู้เขียนอีกทางหนึ่งด้วย

3.2 กำหนดระดับผู้อ่านกลุ่มเป้าหมาย

ผู้เขียนต้องรู้ว่าผู้อ่านของตนคือใคร มีคุณสมบัติมีวัยุติ ระดับสติปัญญา ความรู้และประสบการณ์เดิมขนาดไหน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่จะเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ต้องการใช้ ประกอบการเรียนการสอน คุณสมบัติของผู้ใช้หนังสือ จะต้องนำมาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการวางแผนการเขียนและกำหนดขอบเขตการเขียนของตน โดยทั่วไปแล้วการแบ่งกลุ่มผู้อ่านสามารถแบ่งได้ดังนี้

3.2.1 กลุ่นนักวิชาการ ครู อาจารย์ และปညาชน ซึ่งมีความสามารถในการอ่านสูงมาก

3.2.2 กลุ่มเด็ก และเยาวชน ทั้งที่อยู่ในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน

3.2.3 กลุ่มผู้ใหญ่ ซึ่งหมายถึง ผู้ที่มีอายุเกินกว่า 25 ปีขึ้นไปสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้

3.3 กำหนดเนื้อหา

การกำหนดเนื้อหาหรือหัวข้อเรื่องให้เขียนในสิ่งที่ตนเองรู้แจ้งและเชี่ยวชาญอย่างแท้จริง พึงหลีกเลี่ยงการเขียนในสิ่งที่ตนยังไม่รู้ ไม่ชำนาญ เพราะอาจเกิดปัญหาจากการเขียนต้องหยุดชะงักลงได้ แหล่งที่จะคัดเลือกเนื้อหาสำหรับนำมาใช้ในการเขียนได้แก่

3.3.1 หลักสูตรการແກນຄາງศືບກາຍບັນພື້ນຖານ ພູທະສັກຮາຊ 2551

3.3.2 หลักสูตรສານສົກຍາໂຮງຮຽນບ້ານຫອງທິນ ພູທະສັກຮາຊ 2553

3.3.3 ความสนใจและความต้องการอ่านของเด็กตามวัย

3.4 กำหนดชื่อเรื่อง

ผู้เขียนควรจะได้กำหนดชื่อเรื่อง หนังสือที่ตนจะเขียนไว้ก่อนล่วงหน้า ทั้งนี้เพื่อการกำหนดชื่อเรื่องนั้นจะเกี่ยวพัน โยงไปถึงหัวข้อเรื่องที่จะเขียนและขอบข่ายเนื้อหา ที่กำหนดไว้ในโครงการสร้างเนื้อหาเพื่อว่าเมื่อผู้อ่านเห็นชื่อเรื่องก็สามารถคาดคะเนได้ว่า เนื้อหาภายในเป็นเรื่องอะไร

ตัวอย่างชื่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมระดับประถมศึกษา ได้แก่ หนังสือเรื่อง การออกกำลังกาย เกมกีฬาสนุก วิธีการทำเพลง ฉันรักธรรมชาติ เป็นต้น

ตัวอย่างชื่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมระดับมัธยมศึกษาของกรมวิชาการ ได้แก่ หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มพลานามัยเรื่อง กรีฑา กิจกรรมเข้าจังหวะ นาสเกตบอต โนปเลียน สมเด็จพระปิยมหาราช โลกของแมลง ரากคิมจากไหน เป็นต้น

3.5 กำหนดโครงสร้างเนื้อหา

โครงสร้างเนื้อหา คือ การกำหนดขอบเขตเนื้อหาของหนังสือที่จะเขียน ให้มีระบบตามลำดับความคิด หรือวิธีการจัด หรือวิธีการเรียบเรียงความคิดและ ความสัมพันธ์ ของความคิดหรือตามวัตถุประสงค์ของการเขียนหลักการและทฤษฎีหรือความรู้ในสาขาวิชา นั้นๆ ที่ผู้เขียนต้องการจะนำเสนอให้ผู้อ่านนั้น จะต้องมีการจัดระบบเนื้อหาไว้อย่างรัดกุมเพื่อ จะได้ครอบคลุมขอบข่ายเนื้อหาที่จะเขียนทั้งหมดตามจุดประสงค์ที่วางไว้

การกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของหนังสือที่จะเขียน จะต้องคำนึงถึง โครงสร้างเนื้อหาทางวิชาการ (Knowledge Structure) เป็นรากฐานสำคัญที่สุด ศาสตร์ความรู้ วิชาสาขางามกจะมีโครงสร้างเนื้อหาเฉพาะตัว ถ้าผู้เขียนเสนอเนื้อหาสาระไปตามลำดับ ขั้นตอนอย่างเหมาะสม ก็จะช่วยให้ผู้อ่านเกิดการเรียนรู้และเข้าใจในลิ้งที่อ่านได้ง่าย

3.6 กำหนดแนวทางการเขียน

แนวทางการเขียน หรือบางที่เรียกว่า ห่วงทวนของการเขียน حوال หรือการเสนอ เนื้อหาของการเขียนข้อความต่าง ๆ นั้น หมายถึง วิธีการเรียบเรียงข้อความให้ สอดคล้องกับเนื้อหารี่อง จนผู้อ่านสามารถอ่านรับและเข้าใจได้ถึงสาระที่ผู้เขียนต้องการจะ สื่อในข้อความนั้น ๆ แนวทางการเขียนมีหลายแบบ การเลือกแนวทางการเขียนให้เหมาะสมกับเนื้อหา ของข้อความซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ เพราะส่วนใหญ่ผลกระทบและมีอิทธิพลต่อความเข้าใจเรื่องที่อ่านหรือ ความรู้และความคิดของผู้อ่านเป็นอันมาก

แนวทางการเขียนสำหรับหนังสืออ่านเพิ่มเติม ควรใช้แนวทางการเขียนประเภท ร้อยแก้ว เพราะหนังสือประเภทนี้มุ่งให้ผู้รีบินได้เนื้อหาสาระ ความรู้ และความคิดในวิชาต่าง ๆ

โดยใช้ประกอบการเรียนการสอนของครูในชั้น หรือใช้กันค่าว่าทำรายงานการเขียนประเภทร้อยเก้าแบ่งออกเป็น การเขียนสารคดี วิธีเรียนเรียงที่สำคัญและนิยมใช้กันอย่างกว้างขวางคือ

- 3.6.1 การบรรยาย คือ การเล่าเรื่องซึ่งได้พบทึบเนื้อหาที่ต้องการเขียนในบุคคลหรือตัวละคร มีพอดีกรรมหรือเหตุการณ์ หรือปรากฏการณ์เกิดขึ้นเป็นเนื้อร่องดำเนินไป นิยมใช้เขียนในนิทาน นิยาย เรื่องเล่ารายงาน
- 3.6.2 การพรรณนา คือ การให้รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้พบทึบมาโดยไม่มีเนื้อร่อง นิยมใช้การเขียนในการพรรณนาความงามของธรรมชาติสถานที่ ความดีของบุคคล
- 3.6.3 การอธิบาย คือ การซึ่งแจงสั่งสอน อธิบาย และพิสูจน์ให้เกิดความเข้าใจเหมาะสมสมกับข้อเขียนที่ต้องการให้ความรู้แก่ผู้อ่าน
- 3.6.4 การอภิปราย คือ การหักมุมใช้ชวนให้กล้องตามและปฏิบัติตามโดยใช้เหตุผลหรือการใช้ตัวอ้าง
- 3.6.5 การเปรียบเทียบ คือ การเทียบเคียงเพื่อให้ข้อความที่มีอยู่เดิมนั้นมีความหมายกระจางขึ้น โดยการยกอีกตัวอ้างหนึ่งมาเทียบให้เห็นความแตกต่างหรือความเหมือน
- 3.6.6 เรื่องเล่า ใช้ลักษณะการบรรยายเล่าเรื่องและมีการพูดคุยสนทนาเพื่อให้เรื่องดำเนินไปมีการใช้คำบรรยายผู้อ่าน

3.6.7 จดหมายหรือบันทึกเหตุการณ์ การเขียนแบบจดหมาย เป็นรูปแบบที่เขียนได้ง่าย เนื้อหาใช้สั่งที่ผู้เขียนมีประสบการณ์ในทำนองเล่าเรื่องที่ได้พบทึบมา เนื้อหาไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับ แต่เป็นไปตามเรื่องที่ผู้เขียนมีประสบการณ์มา

3.6.8 สารบันทึก แนวการเขียนแบบนี้ คือ การผสานระหว่างการเขียน แบบสารคดีและบันทึกคดีเข้าไว้ด้วยกัน โดยให้มีลักษณะการเขียนแบบบันทึกคดี มีการสมมุติตัวละครมีจักและการใช้กลวิธีการเขียนแบบเรื่องสั้นเพื่อให้เรื่องสนุกสนานชวนอ่าน โดยยังมีเนื้อหาที่เป็นความรู้สาระความคิดแก่ผู้อ่านเต็มที่

สรุปขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมประกอบด้วย การกำหนดจุดประสงค์ การเขียน ระดับผู้อ่านอย่างชัดเจน การกำหนดเนื้อหาที่เหมาะสม การตั้งชื่อเรื่อง การกำหนดโครงสร้างของเนื้อหา และแนวทางการเขียน

4. ลักษณะที่ดีของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทยได้จัดสัมมนาเรื่องการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2525 ได้สรุปลักษณะที่ดีของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ 4 ประการ คือ (ยรบก. ทองปาน. 2526 : 61)

1. คุณภาพด้านการพิมพ์ สามารถพิมพ์ตัวอักษร ภาพประกอบได้ชัดเจน มีสีสวยงาม ดึงดูดความสนใจของเด็ก
2. คุณภาพการจัดหน้าและรูปเล่ม จัดให้เป็นไปตามหลักจิตวิทยาเด็ก หน้าหนังสืออูฐ โปรดังตา การใช้ตัวอักษรเมื่อขนาดเหมาะสมกับวัยของเด็ก
3. คุณภาพทางศิลปะ ควรเขียนโดยให้อารมณ์แก่ผู้อ่าน เขียนอย่างประณีตดี ต้องเหมาะสม

คุณภาพในการเขียนเรื่องต้องมีความสามารถในการเขียนผูกเรื่องให้สนุก ใช้ถ้อยคำสละสลวย เด็กอ่านแล้วเข้าใจ

วินัย รอดจ่าย (2534 : 9) ได้สรุปลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ดีไว้ ดังนี้

1. ด้านเทคนิคการพิมพ์ และการจัดรูปเล่ม การขัดพิมพ์ภาพและตัวอักษรนั้น ต้องชัดเจน ปกต้องสวยงาม ดึงดูดความสนใจเด็ก ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับความต้องการของเด็ก คุณภาพของกระดาษต้องดี ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของเด็ก การจัดหน้าหนังสืออูฐ โปรดังตา ภาพกับตัวอักษรไม่ทับกัน และชื่อเรื่องดึงดูดความสนใจของเด็ก
2. ด้านเนื้อหา เนื้อหาหน่าสนใจ มีความสนุกสนาน ความยากง่าย เหมาะสมกับวัย เนื้อหาต้องถูกต้อง การดำเนินเรื่องควรเร้าใจชวนให้ติดตาม เนื้อหาของเรื่องในแต่ละตอน ความสั้นยาว จะต้องเหมาะสมกับวัยของเด็กเป็นอย่างมาก ไม่ยาวเกินไปหรือสั้นเกินไปในเด็ก แต่ละวัย ประโยชน์และแร่คิดหลังจากการอ่านหนังสือเล่มนี้แล้ว เด็กจะได้รับประโยชน์จาก การอ่านไปแล้วอย่างไรบ้าง และสำนวนภาษาจะต้องเหมาะสมกับวัยของเด็กเป็นอย่างยิ่ง

3. ด้านภาพประกอบ ปกติแล้วหนังสืออ่านเพิ่มเติมจะมีภาพประกอบ เก็บอบทุกหน้า ไม่ว่าจะเป็นบันเทิงคดี สารคดี หรือร้อยกรอง ภาพประกอบนั้นจะต้องมีสีสันสวยงาม ราดอย่างประณีตสอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่อง ขนาดภาพเหมาะสมกับขนาดของรูปเล่มและน่าสนใจ

จินตนา ใบกาญจน์ (2542 ก : 85-95) ได้เสนอแนะลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

1. ไม่สอนโดยตรง อย่าให้เด็กเข้าใจว่าเด็กกำลังถูกสอน

2. จุดประสงค์ของเรื่องชัดเจน ต้องการให้เด็กรู้อะไร ต้องให้ชัดเจน
3. คุณค่าของเรื่อง ต้องมีแก่น ความคิดรวบยอดที่ดี
4. เนื้อเรื่องที่ดี ชวนอ่านให้คิดสอนใจ สนุกสนาน เพลิดเพลิน
5. รสองเนื้อหา อาจรัก ขม เปรี้ยว หวาน ชื่นบาน ตามรสนิยมความชอบ

ของเด็ก

6. ตัวละคร ต้องมีการเคลื่อนไหว อุปนิสัยใจคอดี
7. การตั้งชื่อเรื่อง ให้สะกดcta สะกดใจ สร้างความสนใจ สะเทือนใจ
8. การสร้าง lak ต้องเป็นนากสมจริง เป็นไปได้ กลมกลืนกับเรื่องยุคสมัย
9. ยุคสมัยหรือเวลาที่เกิดเรื่องขึ้น ต้องให้สอดคล้องกับ lak ตัวละคร
10. กลวิธีการเขียนเพื่อเสนอเนื้อหา อาจเขียนบรรยายได้หลายรูปแบบแล้ว

แต่ผู้เขียนแต่ละคน

11. การเขียนเรื่องความรู้ ควรให้ข้อเท็จจริง ข้อมูลจริงแต่ควรให้เขียน

สนุกสนาน

12. มีโครงเรื่องที่ดี ไม่ซับซ้อนมีตัวละครน้อย เดินเรื่องต่อเนื่องเคลื่อนไหว

ชัดเจน

สรุปได้ว่า ลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม จะต้องดีพร้อมทั้งค้านรูปเล่ม เมื่อหาและภาพประกอบซึ่งจัดทำได้ไม่ยากนัก โดยเฉพาะในประการที่ 4 คุณภาพในการเขียนเรื่อง หนังสือเด็กจะมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อเด็ก จะต้องเป็นเรื่องราวที่มีเนื้อหาสาระให้ความรู้ ควบคู่ไปกับคุณธรรม

5. ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

งานนิชา คำปฏิว (2539 : 13-14) กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า

1. ให้ประสบการณ์การเรียนรู้ที่แปลกใหม่ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
2. ช่วยให้ผู้เรียนรู้ทฤษฎี หลักการ เนื้อหา หรือกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดีขึ้นเกิดความคิดรวบยอดที่ถูกต้องคủyตอนของ
3. ผู้เรียนเกิดความรู้ความคิดกระจำและเป็นระเบียบขึ้น
4. ทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นไปตามที่พึงประสงค์
5. ช่วยเร้าความสนใจของผู้เรียนทั้งในด้านการเรียนและการนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์

6. ช่วยขยายและเพิ่มพูนขอบเขตของประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวางมากขึ้น
7. ช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และระหว่างผู้เรียนด้วยตนเอง
8. ช่วยให้ผู้สอนสามารถสอนได้บรรลุจุดประสงค์
9. ช่วยให้ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้หลายรูปแบบแตกต่างกัน
10. เป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้สอนสอนได้ถูกต้องรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
11. ช่วยให้นักเรียนมีสมรรถภาพในการอ่านสูงขึ้น
12. ช่วยให้นักเรียนเกิดพัฒนาการทางภาษา
13. ช่วยให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน
14. ช่วยให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
15. ช่วยให้นักเรียนมีนิสัยรักการค้นคว้าหาความรู้
16. ช่วยให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวางขึ้น
17. ส่งเสริมจินตนาการของนักเรียน
- กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 11-12) ได้สรุปถึงประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีต่อเด็กที่จะได้รับประโยชน์จากการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้
1. ช่วยให้เด็กได้รับความบันเทิง สนุกสนานเพลิดเพลิน สนองความต้องการของวัยเด็ก เช่น การ์ตูน เด็กเล็กจะชื่นชอบการ์ตูนมาก โดยเฉพาะการ์ตูนคลิก และนิทานการ์ตูน
 2. ช่วยสร้างความนิยม และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
 3. ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กให้เจริญงอกงาม เด็กยิ่งอ่านมาก ยิ่งขึ้น มีความแตกต่างด้านภาษา โดยเฉพาะในเรื่องของคำ ประโยค และข้อความเป็นอย่างมาก หนังสือบางเล่มที่ใช้ภาษาไทยเรา slate สถาวยา จัดเป็นสื่อการเรียนของเด็กที่ดีที่เดียว โดยเฉพาะหนังสือประเภทกวี คำประพันธ์ร้อยกรอง หรือคำกล้อของประเภทง่าย ๆ เด็กจะจำคำหรือเรื่องราวได้ง่าย
 4. ช่วยปลูกฝังคุณธรรม เจตคติ และแบบอย่างอันพึงปรารถนาให้บังเกิดแก่เด็ก คุณธรรมที่แทรกแอบแฝงอยู่ในเนื้อหาเรื่องราวที่สนุกสนาน มีส่วนปลูกฝังสร้างนิสัยที่ดีให้บังเกิดขึ้นแก่เด็กผู้อ่าน

5. ช่วยให้เด็กรู้จักเลือกหนังสือ อ่านหนังสือ อ่านหนังสือเก่งและเกิดนิสัยรักการอ่าน รวมทั้งดำเนินนิสัยรักการอ่านให้อยู่ตลอดชีวิต ซึ่งอำนวยประโยชน์ ต่อเด็กมากในแง่ที่รู้จักใช้การอ่านเป็นเครื่องมือตรวจสอบหาความรู้

6. ช่วยทดสอบความรู้สึกของเด็กที่ขาดหายไป เช่น ขาดความรักความว้าวุ่น มีปมดื้อย หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ จะช่วยปลอบประโลมจิตใจของเด็ก และเป็นเพื่อนของเด็ก

7. ช่วยให้เด็กอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัย เป็นการป้องกันไม่ให้เด็กหันไปอ่านและสนใจเรื่องราวของผู้ใหญ่เร็กว่าวัย อันจะเป็นสิ่งชักนำให้เด็กประพฤติตนในสิ่งที่ไม่ควร

สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีประโยชน์ค้านการเรียนรู้ของนักเรียน ช่วยในค้านการสอนของครู ทำให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้รับความรู้และประสบการณ์มากขึ้น

กล่าวโดยสรุป ผู้วิจัยกำหนดสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่เขียนมีสาระอิงสาระหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในหัวข้อเรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีลักษณะการเขียนทั้งเป็นสารคดีและบันเทิงคดี ที่ใช้สำนวนภาษา การสร้างภาพประกอบเพื่อให้เกิดความเข้าใจในสาระที่อ่านมากยิ่งขึ้นและยังช่วยเป็นสิ่งเร้าความสนใจของผู้อ่านด้วย เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ในเวลาเรียนและเป็นหนังสืออ่านนอกเวลา โดยผู้วิจัยกำหนดสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีองค์ประกอบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. เนื้อหาสาระ จำนวน 5 เรื่อง ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 11)

- 1.1 เบญจศิล-เบญจธรรม
- 1.2 สติ-สัมปชัญญะ
- 1.3 สังคหวัตถุ 4
- 1.4 ผ่าวาส咒รرم 4
- 1.5 อัตถะ 3

2. รูปแบบการเขียนใช้แบบร้อยแก้ว แต่งเรื่องเป็นแบบนิทานโดยสอดแทรก

เนื้อหาสาระ

3. ภาพประกอบ โดยใช้ภาพวาดประกอบเรื่องเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา และสร้างความสนใจแก่ผู้อ่าน
4. แบบทดสอบท้ายเรื่อง เป็นแบบปรนัย 3 ตัวเลือก เพื่อทดสอบและทบทวนความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
5. บรรณานุกรม เป็นการรวบรวมเอกสารอ้างอิงเพื่อใช้ในการศึกษาทำความรู้เพิ่มเติม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นคุณลักษณะความรู้ความสามารถและความสามารถและประสบการณ์ การเรียนรู้ที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอน เพื่อที่ครุผู้สอนจะได้ใช้ประเมินค่าระดับความรู้ ความสามารถของนักเรียน เพื่อใช้ในตัดสินผลการเรียน พัฒนาการเรียนของนักเรียนและ การจัดการเรียนรู้ของครู

1. ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาล้วนถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2536 : 29) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง คุณลักษณะรวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือ คือ มวลประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอน ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพสมอง

บุญชุม ศรีสะอาด (2541 : 150) ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนที่ได้จากการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้บรรลุตามที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นคุณลักษณะความรู้ความสามารถและประสบการณ์การเรียนรู้ที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอนเป็นผลให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วารี วงศ์พินัยรัตน์ และไพบูล หวังพานิช (2530 : 89) ได้กล่าวถึงการวัดผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า เป็นการวัดดูว่า ผู้เรียนมีพฤติกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ใน

จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด เป็นการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง ซึ่งเป็นผลจากการได้รับการฝึกฝนอบรมในช่วงที่ผ่านมา และได้กล่าวถึงการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า สามารถวัดได้ 2 แบบ ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอน คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติการ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติ หรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถดังกล่าวในรูปของการกระทำจริงให้ออกเป็นผลงาน เช่น วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา การซ่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้ จึงต้องใช้ “ข้อสอบภาคปฏิบัติ” (Performance Test)

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาอันเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงพัฒนาความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้โดยใช้ “ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์” (Achievement Test)

สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละวิชานั้น สามารถวัดได้ 2 แบบ คือ การวัดด้านการปฏิบัติการเป็นการวัดที่เน้นจากการปฏิบัติหรือผลงานของนักเรียน และ การวัดด้านเนื้อหาเน้นความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาเป็นสำคัญ

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตนนีก ภัททิยธน (2546 : 63) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement Test) เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้วว่ามีอยู่เท่าไร แบบทดสอบประเภทนี้แบ่งได้เป็น 2 พาก ดังนี้

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น (Teacher Made Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอน จะไม่นำไปใช้กับผู้เรียนกลุ่มอื่น เป็นแบบทดสอบที่ใช้กันทั่วไปในโรงเรียน

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ เช่นเดียวกับแบบทดสอบที่ครูสร้าง แต่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพต่างๆ ของผู้เรียนที่ต่างกัน เช่น เปรียบเทียบคุณภาพของผู้เรียนในโรงเรียนแห่งหนึ่ง กับผู้เรียนกลุ่มอื่นๆ ทั่วประเทศ (แบบทดสอบมาตรฐานระดับชาติ) หรือกับผู้เรียนกลุ่มอื่นๆ ทั่วจังหวัด (แบบทดสอบมาตรฐานระดับจังหวัด) เป็นต้น

บุญชุม ศรีสะอาด (2545 : 53) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement Test) หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของบุคคล ในด้าน

วิชาการซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระและตามจุดประสงค์ของวิชาหรือเนื้อหาที่สอนนั้น โดยทั่วไปจะวัดผลสัมฤทธิ์ในวิชาต่าง ๆ อาจจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion-Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งสร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์ สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดตรงตามจุดประสงค์เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้

2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm-Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร จึงสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความสามารถในการจำแนกผู้สอบตามความเก่งอ่อนได้ดี เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบประเภทนี้ การรายงานผลการสอน อาศัยคะแนนมาตรฐาน ซึ่งเป็นคะแนนที่สามารถให้ความหมายแสดงถึงสถานภาพความสามารถของบุคคลนั้นเมื่อเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบโดยทั่วไป จะวัดผลสัมฤทธิ์ในวิชาต่าง ๆ ที่เรียนตามโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือสถาบัน ฯ และให้หลักการเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบชนิดเลือกตอบไว้ ดังนี้

2.1 ควรถามในเรื่องที่มีคุณค่าต่อการวัด

2.2 เกี่ยนตอนนำหรือตอนตามให้อยู่ในรูปของคำตาม

2.3 ตัวคำตามมีความหมายชัดเจน

2.4 คำตอบที่ถูกต้องเป็นคำตอบที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

2.5 คำตอบที่ถูกกับคำตอบที่ผิดไม่แตกต่างกันเด่นชัดจนเกินไป

2.6 แต่ละข้อจะต้องมีคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว

2.7 ตัวคำตอบที่ถูกต้อง จะต้องไม่มีลักษณะรูปแบบแตกต่างจากตัวลง

อีนๆ อย่างเห็นได้ชัด

2.8 ตัวลงควรเป็นคำตามที่มีคุณค่าสำหรับเป็นตัวลง

2.9 อย่าให้ตัวเลือกถ้าหากกัน

2.10 การใช้ตัวเลือกปลายเปิดควรใช้ให้เหมาะสม

2.11 การเรียงลำดับตัวเลข หรือข้อความในตัวเลือกต่างๆ

2.12 ไม่ควรคำชา คำฟูมเพือย

2.13 ควรมีตัวเลือก 3, 4 หรือ 5 ตัวทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับของผู้สอบ

2.14 ถ้าจำเป็นต้องใช้คำตามแบบปฏิเสธ ควรเขียนให้หรือพิมพ์ตัวเอง

หรือพิมพ์ด้วยตัวหนา ๆ คำปฏิเสธนั้น

- 2.15 ควรออกแบบให้เป็นรูปภาพ ให้มาก
 2.16 ไม่ควรให้ตัวเลือกใดตัวเลือกหนึ่ง มีโอกาสถูกบอกรายงานเกินไป
 2.17 ในการพิมพ์ข้อสอบควรแยกตอนตามกับตอนเดือกออกจากกันให้

หัวใจ

2.18 ควรถามในหลักวิชาการนั้นจริง

สมนึก กัททิยธน (2546 : 73-97) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า แบบทดสอบสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้ว แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทที่ครูสร้างมีหลายแบบแต่ที่นิยมใช้ 6 แบบ ดังนี้

1. ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง (Subjective or Essay Test) ลักษณะที่ว่าไปปือ ให้ว่าข้อสอบแบบ ก้าๆ ก้าๆ คือ ข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือก แต่ตัวเลือกเป็นแบบคงที่ และมีความหมายตรงกันข้าม เช่น ถูก - ผิด ใช่ - ไม่ใช่ จริง - ไม่จริง เหมือนกัน - ต่างกัน เป็นต้น
2. ข้อสอบแบบ ถูก-ผิด (True-false Test) ลักษณะที่ว่าไปปือ ให้ว่าข้อสอบแบบ ก้าๆ ก้าๆ คือ ข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือก แต่ตัวเลือกเป็นแบบคงที่ และมีความหมายตรงกันข้าม เช่น ถูก - ผิด ใช่ - ไม่ใช่ จริง - ไม่จริง เหมือนกัน - ต่างกัน เป็นต้น
3. ข้อสอบแบบเติมคำ (Completion Test) ลักษณะที่ว่าไปปือ ให้ว่าข้อสอบที่ ประกอบด้วยประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์ แล้วให้ผู้ตอบเติมคำตอบหรือประโยคหรือ ข้อความลงในช่องว่าง ที่เว้นไว้นั้น เพื่อให้มีข้อความสมบูรณ์และถูกต้อง
4. ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ (Short Answer Test) ลักษณะที่ว่าไปปือ ให้ว่าข้อสอบ ประเภทนี้คล้ายกับข้อสอบแบบเติมคำ แต่แตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ เนียนประโภค คำ答ที่สมบูรณ์ (ข้อสอบเติมคำเป็นประโภคหรือข้อความที่ไม่สมบูรณ์) แล้วให้ผู้ตอบเป็น คนเนียนคำตอบที่ต้องการจะสั้นและกระหัดรัด ได้ใจความสมบูรณ์ ไม่ใช่บรรยายแบบข้อสอบ อัตนัยหรือความเรียง
5. ข้อสอบแบบจับคู่ (Matching Test) ลักษณะที่ว่าไปปือ ให้ว่าข้อสอบเลือกตอบ ชนิดหนึ่ง โดยมีคำตอบหรือข้อความแยกออกจากกันเป็น 2 คู่ แล้วให้ผู้ตอบเลือกจับคู่ว่าแต่ละ ข้อความในชุดหนึ่ง (ตัวบีน) จะคู่กับคำหรือข้อความใดในอีกชุดหนึ่ง (ตัวเลือก) ซึ่งมี ความสัมพันธ์อย่างโดยย่างหนึ่งตามที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดไว้
6. ข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) ลักษณะที่ว่าไป คำ答 แบบเลือกตอบโดยที่ว่าไปจะประกอบด้วย 2 ตอน ตอนนำหรือคำ答 (stem) กับตอนเลือก

(Choice) ในตอนเลือกนี้จะประกอบด้วยตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูกและตัวเลือกที่เป็นคำตอบลง ปกติจะมีคำถามที่กำหนดให้ผู้เรียนพิจารณาแล้วหาตัวเลือกที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเลือกเดียว จากตัวเลือกอื่น ๆ และคำถามแบบเลือกตอบที่คืนยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียงกัน อยู่ใน ๆ จะเห็นว่าตัวเลือกถูกหมด แต่จริง ๆ มีน้ำหนักถูกมากน้อยต่างกันจากการศึกษาเกี่ยวกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สรุปได้ว่า แบบทดสอบสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ความสามารถของผู้เรียนซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนนั้น ที่เป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์

4. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ บุญชุม ศรีสะอาด (2545 : 59-63) กล่าวถึง การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบอิงเกณฑ์ มีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหาข้อแรกจะต้องทำการวิเคราะห์คุ่าว่ามีหัวข้อ เนื้อหาใดบ้างที่ต้องการ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และที่จะต้องวัดแต่ละหัวข้อเหล่านั้นต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมหรือสมรรถภาพอะไร กำหนดออกมาให้ชัดเจน

2. กำหนดพฤติกรรมย่อยที่จะออกข้อสอบจากขั้นแรก พิจารณาต่อไปว่าจะวัดพฤติกรรมย่อยอะไรบ้าง อย่างละเอียดขึ้นพุติกรรมย่อยดังกล่าว คือ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั้นเอง เมื่อกำหนดจำนวนข้อที่ต้องการจริงแล้วแล้ว ต้องมาให้พิจารณาว่า จะต้องออกข้อสอบเกินไว้หัวข้อละกี่ข้อควรเกินไว้ไม่ต่ำกว่า 25% ทั้งนี้ หลังจากที่นำไปทดลองใช้ และวิเคราะห์หาคุณภาพของข้อสอบรายข้อแล้ว จะตัดข้อที่มีคุณภาพไม่เข้าเกณฑ์ออก ข้อสอบที่เหลือจะได้ไม่น้อยกว่าจำนวนที่ต้องการจริง

3. กำหนดรูปแบบข้อคำถามและศึกษาวิธีเขียนข้อสอบขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนตัดสินใจว่าจะใช้ข้อคำถามรูปแบบใด และศึกษาวิธีเขียนข้อสอบ เช่น ศึกษาหลักในการเขียนคำถามแบบนั้น ศึกษาวิธีเขียนข้อสอบเพื่อวัดจุดประสงค์ประสงค์ต่างๆ ศึกษาเทคโนโลยี การเขียนข้อสอบเพื่อที่จะนำไปใช้ในการเขียนข้อสอบของตนเอง

4. เขียนข้อสอบลงมือเขียนข้อสอบตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ตามตารางที่กำหนดจำนวนข้อสอบของแต่ละจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และใช้รูปแบบเทคนิคการเขียนตามที่ได้ศึกษา

5. ตรวจทานข้อสอบนำข้อสอบที่เขียนไว้แล้วมาพิจารณาบทวนอีกครั้ง โดยพิจารณาความถูกต้องตามหลักวิชา แต่ละข้อวัดพฤติกรรมย่อหยุ่นประสังค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการหรือไม่غاๆ ที่ใช้เขียนชัดเจน เช่นใจง่ายหรือไม่ ตัวถูกตัวลงเหมาๆ สมเข้าเกณฑ์หรือไม่ ทำการปรับปรุงให้เหมาะสมสมบูรณ์ขึ้น

5.1 ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาน่าจุดประสังค์เชิงพฤติกรรมและข้อสอบที่วัดแต่ละจุดประสังค์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและด้านเนื้อหาจำนวนไม่ต่ำกว่า 3 คน พิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อวัดตามจุดประสังค์ที่ระบุไว้หรือไม่ ถ้ามีข้อที่ไม่เข้าเกณฑ์ ควรพิจารณาปรับปรุงให้เหมาะสม เว้นแต่จะไม่สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้อย่างชัดเจน

5.2 พิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลองนำข้อสอบทั้งหมดที่ผ่านการพิจารณาฯ เหมาะสมเข้าเกณฑ์มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบ มีคำชี้แจงเกี่ยวกับแบบทดสอบ วิธีตอบ จัดวางรูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม

5.3 ทดลองใช้ วิเคราะห์คุณภาพและปรับปรุง

5.4 พิมพ์แบบทดสอบฉบับจริง นำข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์จากผลการวิเคราะห์มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับจริงต่อไป โดยเน้นรูปแบบการพิมพ์ที่ประณีต มีความถูกต้อง มีคำชี้แจงที่ละเอียด ชัดเจน ผู้อ่านเข้าใจง่าย

สรุปว่า ผลลัพธ์จากการเรียน หมายถึง คุณลักษณะรวมถึงความรู้ ความสามารถของบุคคล อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง

การหาคุณภาพนวัตกรรมการเรียนรู้

การหาคุณภาพนวัตกรรมการเรียนรู้เป็นการนำหนังสืออ่านเพิ่มไปทดลองใช้แล้วนำผลที่ได้มามีปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด การหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีขั้นตอนในการหาประสิทธิภาพ ดังนี้

1. การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ

เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หากหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีประสิทธิภาพถึงระดับนี้แล้วหนังสืออ่านเพิ่มเติมนี้มีคุณค่าที่จะนำไปใช้สอนนักเรียนได้

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพกระทำได้โดยการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่องและพฤติกรรมขึ้นสุดท้าย โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น E1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ E2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ซึ่งคิดเป็นร้อยละของผลลัพธ์ของคะแนนที่ได้ ดังนี้ E1/E2 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เช่น 80/80 หมายความว่า เมื่อเรียนจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมแล้วผู้เรียนสามารถทำแบบฝึกหัดหรืองานได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80 และทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80 การกำหนดเกณฑ์ E1/E2 โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำ มักจะตั้งไว้ 80/80, 85/85 หรือ 90/90 ตัววนเนื่อหาที่เป็นทักษะมักจะต่ำกว่านี้ เช่น 75/75

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ใช้เกณฑ์ยอมรับประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ คือ 80/80 และมีระดับความผิดพลาด ± 2.5 โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1.1 สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีประสิทธิภาพตั้งแต่ 82.5/82.5

ขึ้นไป

1.2 เท่าเกณฑ์ เมื่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่า 80/80

1.3 ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีประสิทธิภาพต่ำกว่า 77.5/77.5

2. การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการเรียนรู้

การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการเรียนรู้ หมายถึง นวัตกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปทดแทนใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ แล้วนำผลที่ได้มารับปัจจุบันเพื่อนำไปสอนจริงให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (ชัยยงค์ พรมวงศ์ 2537 : 479-498) คือ

2.1 เกณฑ์การหาประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของแผนการจัดเรียนรู้และหนังสืออ่านเพิ่มเติมจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้จัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมแผนการจัดเรียนรู้และหนังสืออ่านเพิ่มเติมจะพึงพอใจ หากแผนการจัดเรียนรู้และหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีประสิทธิภาพถึงระดับนี้แล้ว ก็มีคุณค่าที่จะนำไปสอนนักเรียน

เกณฑ์การหาประสิทธิภาพ กำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหมายว่า

ผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งหมดต่อไป เช่นต้องผลการทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมดนั้นคือ E1/E2 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

ตัวอย่าง 80/80 หมายความว่า เมื่อเรียนจบหนังสืออ่านเพิ่มเติมแล้ว ผู้เรียน จะสามารถทำแบบฝึกหัดหรืองานได้ผลเฉลี่ย 80% และทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ผลเฉลี่ย 80%

การที่จะกำหนดเกณฑ์ E1/E2 ให้มีค่าเท่ากันนั้น ให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณา ตามความเข้าใจ โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำมักจะตั้งไว้ 80/80, 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะหรือเจตนาศึกษาตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ไม่ควรตั้งเกณฑ์ไว้ต่ำ เพราะตั้งเกณฑ์ไว้เท่ากับก็จะได้ผลเท่านั้น

3. การทดสอบประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

เมื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นต้นฉบับแล้วต้องนำไปหาประสิทธิภาพเสร็จ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อตอน ดังนี้

3.1 ขั้น 1 : 1 (แบบเดียว) คือ นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปใช้กับนักเรียน 1 คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น

3.2 ขั้น 1 : 10 (แบบกลุ่ม) คือ นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลองใช้กับ นักเรียน 6-10 คน คำนวณหาประสิทธิภาพ แล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น

3.3 ขั้น 1 : 100 (ภาคสนามหรือกลุ่มใหญ่) คือ นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปใช้กับนักเรียน 30-100 คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น

สรุปได้ว่า การหาคุณภาพของนวัตกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย การกำหนดเกณฑ์ ประสิทธิภาพ การหาประสิทธิภาพ และการทดสอบประสิทธิภาพโดยปกติ มี 3 ข้อตอน คือ 1) การทดลองแบบ 1 : 1 แบ่งเป็นคนเก่ง ปานกลาง และอ่อน 2) การทดลองกลุ่มเล็ก ทดลองกับนักเรียน 6-10 คน 3) การทดลองกลุ่มใหญ่ ใช้ทดลองกับนักเรียน 30-100 คน เพื่อคำนวณหาประสิทธิภาพ

การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการเรียนรู้ เช่น บทเรียนสำเร็จรูป บทเรียน คอมพิวเตอร์ หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นต้น โดยใช้สูตร ดังนี้ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2549 : 172)

$$E_1 = \frac{\sum x}{\frac{N}{A}} \times 100$$

- เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียน
 Σx แทน ผลรวมของผู้เรียนจากการฝึกปฏิบัติภารกิจในบทเรียน
 A แทน คะแนนเต็มของคะแนนระหว่างเรียน
 N แทน จำนวนนักเรียน

$$E_1 = \frac{\sum x}{A} \times 100$$

- เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เมื่อหลังเรียน
 $\sum y$ แทน คะแนนรวมของผู้เรียนจากแบบสอบถามหลังเรียน
 B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
 N แทน จำนวนนักเรียน

ดัชนีประสิทธิผล

เพชรบุรี กิจระการ (2544 : 1-2) ได้กล่าวถึง ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) การประเมินวิธีการสอนหรือสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นมา เราจำกัดคุณภาพประสิทธิผลทางด้าน การสอนและการวัดประเมินผลทางสื่อสาร์ตามปกติอยู่แล้ว จะเป็นการประเมินความแตกต่าง ของคะแนนใน 2 ลักษณะ คือ ความแตกต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและคะแนน การทดสอบหลังเรียนหรือเป็นการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนหรือเป็นการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ในการประเมินคุณภาพของความแตกต่างทางสถิติ แต่ในบางกรณีการเปรียบเทียบเพียง 2 ลักษณะ แท้จริงมากกว่าผลของความแตกต่างทางสถิติ แต่ในบางกรณีการเปรียบเทียบเพียง 2 ลักษณะ ก็อาจยังไม่เป็นการเพียงพอ เช่นการทดสอบใช้สื่อการเรียนการสอนครั้งหนึ่ง พนับว่า ผลการ วิเคราะห์ทางสถิติปรากฏว่า คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติทั้ง 2 กลุ่ม แต่เมื่อเปรียบเทียบคะแนนทดสอบหลังเรียนระหว่างกลุ่มทั้ง สอง ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สามารถสรุปได้ว่าเกิดขึ้นเพราะตัวแปรทดลอง (Treatment) นั้นหรือไม่ เมื่อจากการทดสอบทั้งสองกรณีนี้มีคะแนนพื้นฐาน (คะแนน ทดสอบก่อนเรียน) แตกต่างกัน ซึ่งจะส่งผลถึงคะแนนการทดสอบหลังเรียนที่จะเพิ่มขึ้น ให้ สูงสุดของแต่ละกรณี กรณีรายบุคคลคำนวณได้จากการหาความแตกต่างของการทดสอบก่อน

การทดสอบและการทดสอบหลังการทดสอบ ด้วยคะแนนสูงสุดที่สามารถทำเพิ่มขึ้นได้ และเสนอแนะว่า ค่าความสัมพันธ์ของการทดสอบจะสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องแน่นอนต่อ คำนึงถึงความแตกต่างของคะแนนพื้นฐาน (คะแนนทดสอบก่อนเรียน) และคะแนนที่สามารถทำได้สูงสุดดังนี้ประสิทธิผลจะเป็นตัวชี้วัดถึงขอบเขตและประสิทธิภาพสูงสุดของสื่อ

ไชยศ เรืองสุวรรณ (2549 : 171-172) ได้กล่าวถึงการหาดัชนีประสิทธิผลของสื่อ (Effectiveness Index) ตามแนวคิดของ霍夫แลนด์ (Hovland. 1949 จ้างอิงมาจาก ไชยศ เรืองสุวรรณ. 2549 : 170-171) ค่าที่คำนวณได้จะหานิยม ถ้ามีค่าใกล้เคียง 1 มากเที่ยงได้ ยิ่งแสดงว่าสื่อชนิดนี้มีประสิทธิภาพมาก ข้อมูลที่นำมาคำนวณมาจากการคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งสอบก่อนเรียนและการสอบหลังเรียน

การคำนวณหาดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I) ใช้วิธีของกฎแม่น, เฟรทเชอร์, และชไนเดอร์ (Goodman, Fletcher and Schneider. 1980 : 30-34 ; จ้างอิงมาจาก ไชยศ เรืองสุวรรณ. 2549 : 172) มีสูตร ดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน})(\text{คะแนนเต็ม})} - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}$$

สรุปได้ว่า ดัชนีประสิทธิผลเป็นการวัดอัตราความก้าวหน้าของผลจากการทดสอบจาก การจัดการเรียนรู้ เพื่อทราบพัฒนาการเปรียบเทียบคิดเป็นร้อยละความก้าวหน้าของนักเรียน

ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นความรู้สึกบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในด้านบวกคือ ความรู้สึกชอบและด้านลบคือความรู้สึกไม่ชอบ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ราชบันฑิตยสถาน (2546 : 793) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง รัก ชอบใจ

กิตima บรีดีติกา (2534 : 321-322) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ชอบหรือพอใจที่มีต่อองค์ประกอบและสิ่งใดสิ่งหนึ่งในด้านต่าง ๆ ของงานและผู้ปฏิบัติงานนั้น ได้รับการตอบสนองความต้องการของเขาก็ได้

วิภาดา คุปตานนท์ (2544 : 117) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง เป็นความรู้สึกส่วนบุคคลหรือทัศนคติต่องาน อาจเป็นทึ้งทางบวกและทางลบแล้วแต่กรณี แต่ถ้าความรู้สึกของบุคคลต่องงานเป็นไปในทางบวกก็จะก่อให้เกิดแรงผลักดันให้สามารถก้าวไป

คอมเพลอร์ (Kotler. 2000 : 36) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าเป็นความรู้สึกของบุคคลเมื่อได้รับความรู้สึกหรือผิดหวัง เกิดจากการเรียนเที่ยบการรับรู้และความคาดหวังในผลลัพธ์ของสิ่งที่ต้องการ ถ้าการรับรู้ต่อสิ่งที่ต้องการพอดีกับความคาดหวังก็เกิดความพึงพอใจในสิ่งนั้น

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกนึกคิดหรือเขตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติในเชิงบวก ดังนี้ ความพึงพอใจในการเรียนรู้จึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกรรมการเรียนการสอนและต้องดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

การที่ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจต่อการทำงานมากน้อยนั้น ขึ้นอยู่กับสิ่งใดในงานที่มีอยู่ การสร้างสิ่งงานให้ตรงตามต้องการ ให้เกิดกับผู้ปฏิบัติงานเจิงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้น ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้มีนักศึกษาในสาขาต่าง ๆ ทำการศึกษาค้นคว้าและตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับการรูปแบบในการทำงานไว้ดังนี้

มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 69-80) ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นตอนของความต้องการ (Hierarchy of Needs) นับว่าเป็นทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ซึ่งต้องยุ่บรวมสมมติฐานที่ว่า “มนุษย์เรามีความต้องการอยู่เสมอ ไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองหรือพึงพอใจอย่างโดยย่างหนักแล้วความต้องการลิستก็จะหายไป ความต้องการของคนเราอาจจะซ้ำซ้อนกับความต้องการอย่างหนึ่งอาจยังไม่ทันหมดไป ความต้องการอีกอย่างหนึ่งอาจเกิดขึ้นได้” ความต้องการของมนุษย์มีลำดับ ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เน้นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยาภัย ความต้องการพักผ่อน ความต้องการทางเพศ ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ความมั่นคงในชีวิตทั้งที่เป็นอยู่ปัจจุบันและอนาคต ความเจริญก้าวหน้า อบรมใจ

2. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อการเกิดพฤติกรรมต้องการให้สังคมยอมรับตนของเข้าเป็นสมาชิก ต้องการความเป็นมิตร ความรักจากเพื่อนร่วมงาน

3. ความต้องการมีฐานะ (Esteem Needs) มีความอยากรู้ในสังคมมีชื่อเสียง อยากให้บุคคลยกย่องสรรเสริญตนเอง อย่างมีความเป็นอิสรภาพ

4. ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต (Self – Actualization Needs) เป็นความต้องการในระดับสูง อย่างให้ตนเองประสบความสำเร็จทุกอย่างในชีวิต ซึ่งเป็นไปได้ยาก

สก็อต (Scoot. 1970 : 124) ได้เสนอแนวคิดในเรื่องการจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงานที่จะให้ผลเชิงปฏิบัติมีลักษณะ ดังนี้

1. งานควรมีส่วนสนับสนุนกับความปรารถนาส่วนตัว งานนั้นจะมีความหมายสำหรับผู้ทำ

2. งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงานและการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

3. เพื่อให้ได้ผลในการสร้างสิ่งจูงใจภายในเป้าหมายของงาน จะต้องมีลักษณะดังนี้

3.1 คนทำงานมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย

3.2 ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง

3.3 งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้

เมื่อนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้กับการขัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีส่วนในการเลือกเรียนตามความสนใจ และมีโอกาสสร่วมกันตั้งชุดประสบการณ์หรือความมุ่งหมายในการทำกิจกรรม ได้เดือกวิธีแสวงหาความรู้ด้วยวิธีที่นักเรียนถนัดและสามารถค้นหาคำตอบได้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2540 : 141-142) ได้กล่าวถึงการแบ่งความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของแมคคลีแลนด์ (David McClelland) ออกเป็น 3 ประเภท คือ

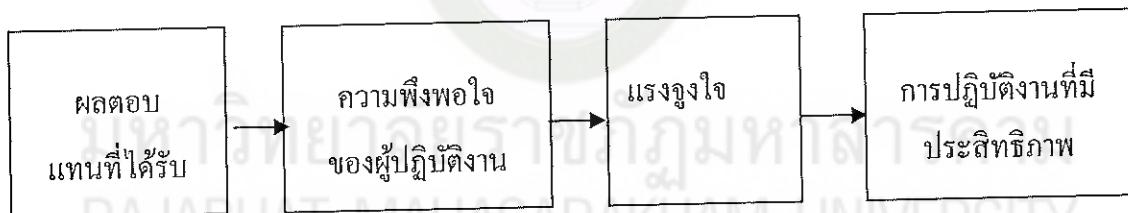
1. ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Needs for Achievement) เป็นพฤติกรรมที่จะกระทำการใด ๆ ให้เป็นผลสำเร็จได้เลิศมากที่สุด เป็นแรงขับที่นำไปสู่ความเป็นผลลัพธ์

2. ความต้องการสัมพันธ์ (Needs for Affiliation) เป็นความปราณາที่จะสร้างมิตรภาพและความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น

3. ความต้องการอำนาจ (Need for Power) เป็นความต้องการควบคุมผู้อื่น มีอิทธิพลต่อผู้อื่น และต้องการควบคุมผู้อื่น

การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะระดูให้นักเรียนได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนซึ่งในสภาพปัจจุบันเป็นผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำแนะนำบริกรณา จึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้การทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงานมีแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน 2 ลักษณะ คือ

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองความต้องการผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการตอบสนอง ทัศนะตามแนวคิดดังกล่าวสามารถแสดงด้วยแผนภาพที่ 2 ดังนี้ (สมยศ นาวีการ. 2521 : 155)

แผนภาพที่ 2 ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดดังกล่าว ครูผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางบรรลุผลสำเร็จ จึงต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศและสถานการณ์รวมทั้งสื่อ อุปกรณ์ การเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียน ให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัลหรือตอบแทน ซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน

(Intrinsic Rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวปั่นชี้ปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานจะสูงกำหนด โดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงและการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนที่รับรู้เดิม ความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น (สมยศ นาวีการ. 2521 : 119)

จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายในเป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดแก่ตัวผู้เรียนเอง เช่นความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่างๆ และสามารถดำเนินงานภายใต้ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นคง ตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ส่วนผลตอบแทนภายนอก เป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดหาให้ มากกว่าที่ตนเองให้ตนเอง เช่น การได้รับคำยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือแม่เต่าการได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนและผลการเรียนจะมีความสัมพันธ์กับทางบวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ของชีวิตมากน้อยเพียงใด

บริบทโรงเรียนบ้านหนองหิน

โรงเรียนบ้านหนองหิน ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 4 บ้านหนองหิน ตำบลโคกก่อ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ดำเนินกิจกรรมที่ทำการศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมีเขตพื้นที่บริการ 2 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านหนองหินหมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 4 บุคลากรประกอบด้วย ผู้อำนวยการ โรงเรียน ครูผู้สอน จำนวน 8 คน และนักการการโรงชั่วคราว รวมทั้งสิ้น 10 คน นักเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 11 คน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 14 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 14 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 12 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 19 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 13 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 17 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 108 คน

สภาพปัจจุบันปัญหา

การจัดการเรียนรู้ของครูใช้วิธีแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่และการใช้สื่อการเรียน เป็นแผนภาพหรือหนังสือประกอบการเรียนรู้ที่มีข่ายตามห้องตลาดไม่สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานที่หลักสูตรกำหนด จึงส่งผลต่อผลลัพธ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2554 เท่ากับร้อยละ 73.56 ซึ่งยังไม่บรรลุเป้าหมายร้อยละ 80 (รายงานประจำปีของสถานศึกษา 2555 : 75) ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ สอดคล้องกับงานประเมินตนเอง ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียน บ้านหนองหินพบว่า ผลลัพธ์ทางการเรียนโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ อาจเนื่องจาก การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน อิกหงส์อีสาน ลือและหนังสือประกอบการเรียนรู้ที่มีข่าย ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อิกหงส์อีสาน ลือและหนังสือประกอบการเรียนรู้ที่มีข่าย ตามห้องตลาดไม่สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนทั้งในด้านผลลัพธ์ทางการเรียนต่ำ จึงทำให้ผลลัพธ์ทางการเรียน ไม่เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งสอดคล้องการประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบ 2 วันที่ 12-14 กุมภาพันธ์ 2550 พบว่า ครูขาดทักษะในใช้ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน การพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 2550 : 3)

สรุปได้ว่า โรงเรียนบ้านหนองหินเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีจุดเด่นมีบุคลากรเพียงพอ ครบชั้นเรียน สภาพทั่วไปมีความพร้อมในการจัดการศึกษาซึ่งทำให้ผลลัพธ์ทางการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ อาจเนื่องจากครูยังใช้วิธีการสอนแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ ไม่ได้นำวิธีการสอนใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้และสื่อการเรียนที่ไม่มีประสิทธิภาพ และความเหมาะสม จึงส่งผลต่อคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ของครูและผลลัพธ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงไม่บรรลุตามเป้าหมายและอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ปัญพงษ์ พีชสิงห์. (2553 : 95) ได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านค้อกุดของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ $81.17/87.29$ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ $80/80$ ที่ตั้งไว้ ค่าดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.7227 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพอใจต่อการเรียน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สกาวเดือน ไชยสา (2553 : 101-102) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือ (Jigsaw LT G.I) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนบ้านคำง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือ (Jigsaw LT G.I) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 82.67 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 95.83 สูงกว่าเกณฑ์ที่จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนที่ใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือได้คะแนนเฉลี่ย 2.69 ซึ่งอยู่ในระดับคุณภาพดี

อำนวย แน่นอุดร (2553 : 124) ได้ศึกษาการใช้ทักษะกระบวนการกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือแบบ STAD โรงเรียนบ้านกุดจิก อําเภอภูมิภาค จังหวัดอุดรธานี พบร่วมกับทักษะกระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือแบบ STAD โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก รายข้อด้านบทบาทการเป็นสมาชิกกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของนักเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 คิดเป็นร้อยละ 81.25 ซึ่งสูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนดไว้

สุพรรณ ถุตตะวงศ์ (2550 : 82-83) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเมืองโบราณ เชียงแสน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเมืองโบราณเชียงแสน มีประสิทธิภาพเท่ากับ $87.72/82.25$ เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ มาตรฐาน $80/80$ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด และประสิทธิภาพของหนังสือมีคุณภาพอยู่ใน ระดับ 5 หมายถึงมีคุณภาพดีมาก

สุธีรา ทับเกตุ (2551 : 74-75) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองจัน” สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมโภสันติสุขวิทยาการ ยำแ遘นาดี จังหวัดปราจีนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านก่อนและหลังอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภัทรานาฎ พจนพาที (2552 : 91-92) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ท่องถิ่น เรื่อง กำแพงเพชรบ้านเรา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดคุยวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา วัดคุยวาง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าเฉลี่ย กำแพงเพชร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าเฉลี่ย ประสิทธิภาพ เท่ากับ $81.19/85.63$ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ $80/80$ ผลการวิเคราะห์ เมื่อเปรียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนและก่อนเรียนตามกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ท่องถิ่นเรื่องกำแพงเพชรบ้านเรา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ ท่องถิ่นเรื่องกำแพงเพชรบ้านเรา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

วิลาสินี พ้องพงษ์ศรี (2552 : 91-92) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ตำนานเมืองสรบบุรี” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลพระพุทธบาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสรบบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ตำนานเมืองสรบบุรี” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มี

ประสิทธิภาพเท่ากับ $91.66/84.33$ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน $80/80$ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจรวมอยู่ในระดับมาก

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ลาทสช (Laatsch-Lybeck. 2001 : 3877-A) ได้ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลของ การเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนแบบรายบุคคลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อ การทำงานกลุ่มของนักศึกษาเทคนิคการแพทย์ โดยมีนักศึกษาระดับปริญญาตรี รวม 8 คน เข้าร่วมโครงการวิจัยจำนวน 216 คน แบ่งเป็นการเรียนแบบรายบุคคล 107 คน และการเรียนแบบร่วมมือ จำนวน 109 คน ผู้สอนใช้การเรียนแบบกลุ่มร่วมมือในช่วงเวลา 1 ภาคเรียน และใช้การเรียนแบบรายบุคคลในช่วงเวลาของภาคเรียนต่างกัน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนเริ่มโครงการของนักศึกษาเพื่อจัดข้อมูลพื้นฐาน โดยใช้แบบทดสอบที่สร้างขึ้นและ แบบทดสอบชุดนี้นำไปทดสอบอีกครั้งหลังสัมมูล โครงการเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับการวัดทัศนคติของนักศึกษาต่อการทำงานแบบกลุ่มและต่อวิชาเรียนดังกล่าวได้ทำการประเมินโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผลการวิจัยพบว่า การสอนวิชา Hematology เมื่อนำมาทดลองเรียนของนักศึกษาจาก 2 คณะรวมกันปรากฏว่าผลการเรียนแบบร่วมมือสูงกว่าผลการเรียนแบบรายบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวัดทัศนคติของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มที่มีต่อการทำงานแบบกลุ่ม พบว่าไม่มีความแตกต่างเมื่อวัดทัศนคติที่มีต่อวิชาที่เรียนพบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มในแต่ละคณะมีทัศนคติแตกต่างกันแต่ เมื่อพิจารณาในนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม โดยรวมทุกคณะพบว่า ไม่มีความแตกต่าง

ปารีน และ นาหูล (Parveen. and Batoor. 2012 : 154-158) ได้ศึกษาอิทธิพลของ การเรียนแบบร่วมมือต่อผลสัมฤทธิ์ทางการวิทยาศาสตร์ทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเชิงตัวตั้งสมมติฐานการวิจัย คือ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ทั่วไปมีความแตกต่างกันก่อนการทดลองหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่างการศึกษาประกอบด้วยนักเรียน 36 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ถูกกระจายอย่างเท่าเทียมกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ตรงกันบนพื้นฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประจำปีของพากษาในวิทยาศาสตร์ทั่วไป การทดลองใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองสำหรับกลุ่มทดลองได้รับการสอนผ่านการเรียนแบบร่วมมือในขณะที่กลุ่มควบคุมได้รับการสอนผ่านการสอนแบบตั้งเดิม ลักษณะการสอน การสอน เช่น แผนการสอนและแผ่นงานแบบทดสอบที่ออกแบบมาเพื่อใช้วิธีการเรียนแบบ พนวจ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีประสิทธิภาพ

กว่าวิธีการจัดการเรียนรู้แบบดั้งเดิมสำหรับวิชาภาษาศาสตร์ที่ว่าไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา.
ปีที่ 3 ทำให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัลบราหิม (Ebrahim. 2012 : 293-314) ได้ศึกษาเบรียนเทียบอิทธิข้องทั้งสอง
วิธีการเรียนรู้การเรียนการสอนครูเป็นศูนย์กลางและการเรียนรู้แบบร่วมมือด้านวิชาภาษาศาสตร์
ของนักเรียน โดยใช้ทักษะทางสังคม กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนหญิง 163 คน ใน
ระดับประถมศึกษาซึ่งใช้ระบบ 8 เกรดจาก 5 ชั้นเรียน ใช้ในการทดลองทั้ง 2 วิธีการสอน
จากครูสอนวิชาภาษาศาสตร์จำนวน 4 คน ด้วยหน่วยการเรียนเหมือนกัน โดยให้นักเรียนทำ
แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนทดลองเป็นและหลังการทดลอง การวิเคราะห์คะแนน
การทดสอบความสำเร็จและทักษะทางสังคมตอบแบบสำรวจ พนวจ วิธีการการเรียนแบบ
ร่วมมือมีความแตกต่างจากวิธีสอนโดยครูเป็นศูนย์กลางมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ความสำเร็จของนักเรียนและทักษะทางสังคมกว่ากลุ่มที่ครูเป็นศูนย์กลาง ผลการศึกษาระดับนี้
สามารถช่วยประกอบ การตัดสินใจเชิงนโยบายและส่งเสริมให้ครูและชักชวนให้การใช้วิธีการ
เรียนรู้แบบร่วมมือในห้องเรียนคุณภาพ

แครนเลย์ (Cranley. 2003 : 405) ได้วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านจริยธรรมนักเรียน
ในโรงเรียนประถมศึกษาของประเทศไทย ประกอบด้วยมาตราการที่โรงเรียนใช้ใน
การอบรมนักเรียนเกี่ยวกับจริยธรรม มาตรการจัดการศึกษาที่ผสมผสานจริยธรรม โดยมีกรอบ
แนวคิดการวิจัย 6 ด้าน คือ จริยธรรมเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรอย่างเป็นทางการ การสอน
จริยธรรมอย่างปกติ การสอนจริยธรรมโดยใช้สถานการณ์ทางประเพณี โดยใช้กิจกรรมที่
ต่อเนื่อง การกำหนดระเบียบและกฎเกณฑ์ของห้องเรียน การดำเนินการตามนโยบายและ
ระเบียบทางราชการ พนวจ การจัดการศึกษาของโรงเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอนของครูยึดคุณธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยจัดการเรียนรู้ด้านจริยธรรม ความดี
แม้มิได้กำหนดไว้ในหลักสูตรที่ชัดเจน แต่เป็นสิ่งที่บุคคลต้องปฏิบัติระหว่างบุคคล
การให้เกียรติแก่คนอื่น เป็นเรื่องสำคัญที่สุด งานวิจัยนี้ยังพบว่า การจัดการเรียนการสอน
จริยศึกษาเป็นการสอดแทรกคุณธรรมไว้ในการเรียนการสอน ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิด
คุณธรรม จริยธรรม และมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นได้

พอลเลอร์ (Pauler. 1991 : Abstract) แห่งมหาวิทยาลัย University of
Georgia ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง อิทธิพลของการอ่านและการเขียนจดหมายถึงเพื่อนนานาชาติใน
การเรียนรื่องอเมริกาใต้และทศนคติของนักเรียนระดับ 6 ที่มีต่ออเมริกาใต้ กลุ่มตัวอย่างได้แก่
นักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาในระดับ 6 จำนวน 70 คน ใน 3 ห้องเรียน ในโรงเรียน

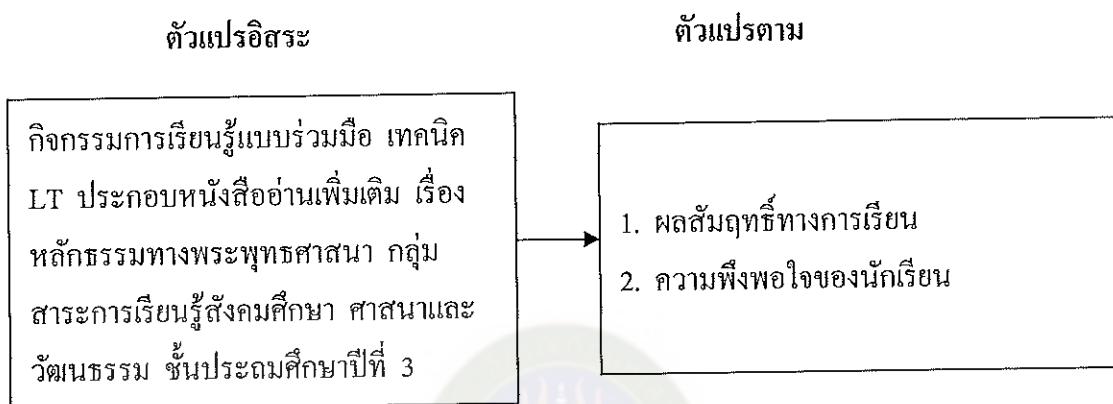
ระดับกลางของเมืองมหาวิทยาลัยเช้าท็อสเทิร์น มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความรู้และทักษะด้านภาษาอังกฤษที่มีต่อเมริกาใต้ ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวันละ 4 นาที 4 วันต่อสัปดาห์ เป็นระยะเวลาต่อเนื่องถึง 10 สัปดาห์มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน นักเรียนทุกคนถูกสอนโดยครูคนเดียวกันและใช้เครื่องมือในการสอนเหมือนกัน ในวันที่ 5 ครูให้นักเรียนกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1 เรียนจดหมายถึงเพื่อนที่อยู่ประเทศ同胞 กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มเสริมการอ่านให้อ่านเอกสารและหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับเมริกาใต้ กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มเขียนจดหมาย ให้ทัศนคติดีกว่าการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมและวิธีการจดบันทึก และยังให้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศ同胞 ตีกวิธีการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเป็นอย่างมาก แต่เมื่อเปรียบเทียบวัดระดับความรู้ วิธีการเขียนจดหมายไม่มีความแตกต่างจากวิธีการอ่านเพิ่มเติม และวิธีการจดบันทึกอย่างมีข้อสำคัญทางสถิติ และเมื่อเปรียบเทียบวัดระดับความรู้ในระหว่างเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย ด้วยการมองประเทศอื่นจากสายตาคนต่างชาติ สำหรับเด็กผู้ชายวิธีการอ่านเพิ่มเติมมีผลชั้นเดียวกับวิธีการเขียนจดหมาย แต่ในเด็กผู้หญิงมีผลแตกต่างโดยได้รับความรู้จากวิธีการอ่านเพิ่มเติมดีกว่าวิธีการเขียนจดหมาย และวิธีการจดบันทึกมีผลเช่นเดียวกับการเขียนจดหมาย ดังนั้นวิธีการเขียนจดหมายจึงไม่ได้มีผลต่อความรู้เรื่องประเทศ同胞 ในเด็กผู้หญิงแต่มีผลในเด็กผู้ชาย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรูปแบบการสอนแบบร่วมมือและการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ สรุปได้ว่า การสอนแบบร่วมมือและและการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำมาบูรณาการกับการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงแนวทางของ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเพื่อเป็นแนวทางไปสู่การดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรม

การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT ประกอบหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT ประกอบหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY